

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de Casație

Prim-Redactor: EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar: I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România. 45 lei
 6 luni. 22,50
 3 luni. 11,25
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEL, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/98 =

SUMAR

— Câteva cuvinte asupra deciziei No. 3 din 1916 a Inaltei Curți de casație s. II și asupra recentei circulări a Ministerului de justiție relativă la neurmăribilitatea pământurilor rurale, de d-l Remus C. Benișache.

JURISPRUDENȚA:

— Tribunalul Prahova s. II: *I. Hristodorescu cu H. Bercovici*. (Vânzarea a 182 bucăți tovale de talpă, însemnate de cumpărător spre ne schimbare, cu termen de predare peste o săptămână și preț fixat pe kg. la 12 lei 80 bani, este valabilă din momentul încheierii convențiunei, și cumpărătorul nu poate refuza marfa sau cere reducerea de preț pe motivul că ulterior s'a promulgat legea asupra măsurilor excepționale care a fixat un preț mai mic de cât prețul stipulat în convențiune).

— Concluziunile depuse în acest proces de d-l avocat Dem. I. Nic laescu din partea reclamantului.

Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de casație

— *Cas. s. I:* Perimare. — Indicarea calității părții în mod greșit. — Indreptarea prin o cerere ulterioară, înainte însă ca partea să fi întrerupt perimarea. — Dacă poate fi ținută în seamă? — Art. 257 din procedura civilă.

— *Casație s. II:* Jurați. — Contumacie. — Pedepsă. — Circumstanțe ușurătoare. — Dacă trebuie formulată înscris chestiunea. — Art. 481 și 365 din procedura penală.

— *Casație s. III:* Timbru de înregistrare. — Adjudecatar definitiv al unui imobil. — Transmiterea imobilului de adjudecatar către altul, înainte de plata prețului. — Dacă e vânzare sau cesiune. — Urmărirea taxelor conform legii de urmărire. — Art. 47 aliniatul 2 și 83 din legea timbrului.

Câteva cuvinte asupra deciziei No. 3 din 1916 a Inaltei Curți de casație s. II și asupra recentei circulări a Ministerului de justiție relativă la neurmăribilitatea pământurilor rurale

Prin decizia No. 3 din 1916, care s'a publicat în No. 24 din anul curent al *Curierului Judiciar*, Inalta Curte hotărăște că pământurile rurale date locuitorilor săteni prin legile de improprietărire, nu se pot înstrăina în mod silit, nici chiar către comună sau alt sătean care ar fi în condițiunile legii, spre a putea cumpără de bună voie astfel de pământuri.

Spre a da această soluție, Inalta Curte s'a întemeiat pe dispozițiunile art. 7 din legea rurală dela 1864, interpretat prin legile din 1879 și 1910, pe art. 132 din Constituție și pe art. 42

din legea judecătoriilor de ocoale din 1896, menținut prin art. 110 din legea judecătoriilor de ocoale din 1908, actualmente în vigoare.

Jurisprudența Inaltei Curți este constantă asupra acestui punct. A se vedea în acelaș sens, următoarele decizii:

Cas. II, decizia civilă No. 101 din 4 April 1907 publicată în *Curierul Judiciar* din 1907 No. 65 și în *Dreptul* din 1907 No. 72; Cas. II, decizia civilă No. 60 din 13 April 1909 în revista *Jurisprudența* No. 18 din 1909; Cas. II, decizia civilă No. 103 din 23 Iunie 1909 în *Jurisprudența* No. 25/1909; Cas. II, decizia civilă No. 3 din 11 Ianuarie 1910 în *Jurisprudența* No. 3 din 1910; Cas. II, decizia civilă No. 8 din 13 Ianuarie 1910 și 11 din 15 Ianuarie 1910 în *Jurisprudența* No. 4/910; Cas. II, decizia No. 40 din 3 Martie 1910 în *Jurisprudența* No. 10/910; Cas. II, No. 105 din 14 Iunie 1910 și 26 din 3 Februarie 1910 în *Jurisprudența* No. 26/910; Cas. I, decizia No. 469 din 22 Septembrie 1910 în *Jurisprudența* No. 31/910; Cas. II, decizia civilă No. 6 din 26 Ianuarie 1911 în *Jurisprudența* No. 9/911; Cas. II, decizia No. 171 din 4 Noembrie 1911 în *Curierul Judiciar* No. 82 din 1911; Cas. II, decizia civilă No. 45 din 20 Februarie 1912 în *Curierul Judiciar* No. 33 din 1912 (lot de 5 hectare dat conform legii din 1889 pentru înstrăinarea bunurilor statului); Cas. II, decizia civilă No. 282 din 1912; Cas. II, decizia civilă No. 60 din 9 Martie 1915 în *Curierul Judiciar* No. 51 din 1915.

A se vedea și recenta circulară a Ministerului de Justiție tot în acest sens (dată în cursul unei Martie a. c. și publicată în *Curierul Judiciar* No. 24/916, pag. 199).

De aceeași părere este și savantul profesor dela Iași, d-l Dimitrie Alexandresco (*Explicația Dreptului civil*, vol. VIII, pagina 560). A se vedea de asemenea observația ce însoțește circulara din 11 Ianuarie 1903 a Ministerului de justiție, în *Curierul Judiciar* No. 6 din 1903. Vezi și

studiul D-lui I. Ionescu Dolj în *Curierul Judiciar* din 1903, No. 34.

Din moment ce legea, în adevăr, nu permite înstrăinarea unor asemenea pământuri decât, în mod excepțional și limitat, în două cazuri și anume a) schimbul contra altui pământ de aceeași calitate și întindere (art. 13 legea din 1879 și art. 132 din constituție și b) înstrăinarea prin **acte de bunăvoie** la alt sătean neimpropriat și la comună, urmează că în afară de aceste cazuri limitativ enumerate de legiuitor, principiul inalienabilității trebuie să se aplice în toată rigoarea lui. *Qui dicit de uno, negat de altero.*

S'a decis însă că **veniturile** pământurilor date locuitorilor săteni pe baza legilor de impropriatire pot fi urmărite, întrucât nici un text din legea rurală și nici art. 110 al. II din legea judecătorilor de ocol nu opresc decât urmărirea bunului nemișcător, iar nu a venitului acelui bun, și nici rațiunea nu este a se lovi de indisponibilitate asemenea venituri, căci creditul destul de restrâns prin inalienabilitatea pământurilor ar fi cu totul atins dacă n'ar fi permisă urmărirea veniturilor. (Cas. II, decizia civilă No. 180 din 27 Noembrie 1909, publicată în *Jurisprudența* din 1909 No. 39 și Cas. II, decizia No. 195 din 9 Noembrie 1914 în *Curierul Judiciar* No. 20 din 1914).

A fortiori, veniturile unui imobil construit pe un teren rural dat prin legile de impropriatire pot fi urmărite (Cas. II decizia No. 26 din 15 Februarie 1911 publicată în *Jurisprudența* din 1911, No. 12).

În cazul însă când debitorul nu are alte mijloace de trai, tribunalul poate să fixeze o parte din venitul pământului rural, ca să servească pentru întreținerea lui și a familiei sale. (Cas. s. II decizia No. 40 din 5 Februarie 1913 în *Curierul Judiciar* No. 28 din 1913).

Pământurile date bisericilor sătești pentru întreținerea lor și a clerului sunt considerate tot ca pământuri date sătenilor (art. 14 din legea pentru regularea proprietății rurale din 1864) și deci sunt inalienabile și imprescriptibile. Prin urmare, nu se pot urmări nici sumele de bani rezultate din exproprierea unor asemenea terenuri. (Cas. s. II decizia civilă 235 din 29 Octombrie 1912 în *Curierul Judiciar* No. 8 din 1913).

Dacă, totuși, pământul dat după legea rurală a fost vândut silit, ordonanța de adjudecare poate fi anulată pe cale de acțiune principală, fără a se putea opune prescripția de 5 ani statornicită de art. 568 din procedura civilă. (Cas. s. I decizia No. 126 din 13 Februarie 1913 în *Curierul Judiciar* No. 26/1913).

În acest sens, s'a judecat că dispozițiunile art.

568 din procedura civilă, după care ori-ce cerere de evicție totală sau parțială a bunului adjudecat se prescrie în termen de 5 ani din momentul executării ordonanței de adjudecare și care prescripție curge și în contra nevrăstnicilor, absenților și celor puși sub consiliul judiciar, nu se aplică și ordonanțelor de adjudecare prin care s'a vândut silit un pământ rural, de oare ce nici din scopul care a determinat înscrierea acestei dispozițiuni în codul de procedură civilă, nici din textul articolului nu rezultă că legiuitorul din 1900 a voit să calce principiul consacrat de Constituție că pământurile date locuitorilor săteni sunt inalienabile și imprescriptibile și ca atari sunt scoase din comerț. (Vezi Cas. s. I decizia No. 437 din 16 Noembrie 1909, dată după divergență, publicată în *Bul. Cas.* pag. 1271; *Curierul Judiciar* din 1910 No. 36; *Dreptul* din 1910 No. 34 și *Jurisprudența* din 1909 No. 38 și D. Alexandresco, vol XI, p. 342).

REMUS C. BENIȘACHE

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIUNEA II

Audiența dela 16 Martie 1916

Președinția d-lui R. A. CARA THASE Judecător de sedință

Sentința Comercială No. 71

Ion Hristodorescu cu H. Bercovici

Vânzare de mărfuri făcută pe număr de bucăți și greutate, cu termen fixat pentru predare și prețul pe kilogram.—Dacă este perfectă din momentul datei încheerii iar nu la predare? — Legea măsurilor excepționale creiată ulterior.—Dacă cumpărătorul se poate prevala de dânsa spre a putea refuza ridicarea mărfii și numărarea prețului, pe motiv că această lege a fixat un preț minim prețului pe kilogram stabilit prin convențiune? — Efect retroactiv. — Legi noi. — Legi vechi. — Aplicarea legilor. — Ordine publică. — Daune.—(Art 1295 și 1300 c. civ.; art. 6) c. com. și legea asupra măsurilor excepționale).

1. Conform principiilor stabilite de art. 1295 c. civ. vânzarea este perfectă între părți și strămutarea proprietății e făcută la cumpărător, îndată ce părțile s'au învoit asupra lucrului și asupra prețului, iar art. 60 cod comercial atribue același efect vânzării și atunci când prețul nefiind determinat s'a convenit asupra unui mod de a-l determina în urmă.

2. O convenție definitiv încheiată, perfectă sub imperiul legii vechi, nu mai poate fi atinsă de legea nouă retroactivă, afară de cazurile expres prevăzute, decât numai în efectele ei, ce s'ar naște sub imperiul acestei legi retroactive, într'o atmosferă care nu le permite a trăi.

Prin urmare, vânzarea a 182 bucăți tovale de talpă, însemnate de cumpărător spre neschimbare, cu termen de predare peste o săptămână și prețul fixat pe kilogram la 12 lei 80 bani, este valabilă din momentul încheerii convențiunii și cumpărătorul nu poate refuza marfa sau cere reducere de preț pe motivul că ulterior s'a promulgat legea asupra măsurilor excepționale care a fixat un preț mai mic decât prețul stipulat în convențiune.

Tribunalul,

Asupra acțiunii de față;

Având în vedere actele și lucrările din dosar și susținerile orale ale părților și concluziile scrise;

Având în vedere că reclamantul I. Hristodorescu, fabricant de piele din Ploesti, a vândut în ziua de 9 Octombrie 1915 lui H. Berecovic, din București, 182 bucăți tovale, văzute și însemnate de acesta spre neschimbare, pe un preț de 12 lei și 80 bani kilo, toată marfa cântărind 987 kgr. iar ridicarea mărfii trebuia să o facă cumpărătorul cel mai târziu la sfârșitul săptămânei următoare, adică la 17 Octombrie 1915, dând și 1000 lei arvună;

Că cumpărătorul nu ridică marfa în termenul convenit și nici până azi, de și i s'au făcut mai multe somațiuni, opunând că la 17 Octombrie 1915 se publică în «Monitorul Oficial» decizia consiliului de Miniștri, bazată pe legea măsurilor excepționale, prin care se declară tovalul obiect de prima necesitate, fixându-se prețul de 11 lei kgr. așa că ar contraveni la această lege dacă ar plăti peste acest preț;

Având în vedere că pârâțul invoacă art. 1300 cod. civ. și susține că vânzarea în speță fiind făcută pe greutate, nu poate fi perfectă de cât în ziua când cumpărătorul s'ar fi prezentat la ridicarea mărfii, căci până atunci obiectul și prețul ne fiind determinate convenția era numai productivă de obligații, proprietatea mărfii ne fiind încă strămutată și că această obligație a lui de a face, este oprită de legea măsurilor excepționale, de o forță majoră. Că în tot cazul, această lege este de ordine publică și are un efect retroactiv atungând și drepturile definitiv câștigate cu atât mai mult cele ce nu sunt rezultatul unei convențiuni perfecte, cum e cazul nostru;

Având în vedere că în speță obiectul vânzării este determinat (182 bucăți tovale însemnate de cumpărător), iar prețul vânzării calculat pe 12 lei 80 bani kgr. dacă nu se poate considera ca determinat, este cel puțin determinabil;

Considerând că art. 1295 c. civ. declară vânzarea perfectă între părți și strămutarea proprietății la cumpărător îndată ce părțile s'au învoit asupra lucrului și asupra prețului, iar art. 60 cod. com. atribuie același efect vânzării și atunci când prețul ne fiind determinat s'a convenit asupra unui mod de a-l termina în urmă;

Că astfel, convenția de față este translativă de drepturi și nu creatoare de obligațiuni de a face, și este perfectă din momentul încheerii ei din 9 Octombrie 1915.

Considerând că legea prețurilor maximele este o lege de ordine publică, reese aceasta din însăși motivele care au dictat-o și se admite unanim de doctrină și jurisprudență că aceste legi, între altele, au un efect retroactiv rămânând a se vedea până unde se întinde, cari sunt limitele acestei retroactivități. Chestiunea ne fiind luminată de nici un text de lege, numai principiile generale de drept și echitatea pot orienta în rezolvarea ei;

Deși se susține că atari legi ar doborâ tot ce ar găsi în calea lor, chiar drepturi definitiv câștigate «salus publicae suprema lex-esto», totuși este un principiu mai mare, acela care consideră că menirea Statului și a legilor este de a garanta, a veghia cu sfîntenie la paza drepturilor conferite cetățenilor, dând astfel siguranța necesară relațiilor dintre persoane, fără de care omenirea ar fi condamnată la o stagnare perpetuă, și aceasta este în concordanță chiar cu interesele bine înțelese ale Statului;

Considerând că o convenție definitiv încheiată, perfectă sub imperiul legii vechi, nu mai poate fi atinsă de legea nouă retroactivă, afară de cazurile expres prevăzute, de cât numai în efectele ei, ce s'ar naște sub imperiul acestei legi retroactive într'o atmosferă care nu le permite a trăi;

Că, convenția, în speța noastră, este definitiv încheiată, în mediul unei legi favorabile, iar dreptul vânzătorului la preț, nu este un efect al ei născut sub legea nouă,

nefavorabilă, că acest drept s'a născut și s'a câștigat definitiv o dată cu convenția din care a decurs;

Că așa fiind, urmează a se admite acțiunea obligându-se pârâțul să execute obligațiunea, iar în caz de neexecutare, să plătească reclamantului cu titlu de daune cominatorii câte zece lei, cât s'a apreciat de Tribunal, pentru fiecare zi de întârziere, după ce această hotărâre va rămâne definitivă;

Pntru aceste motive redactate de d-l supleant Al. Mihail Tribunalul admite etc;

(ss) R. A. Cara-Thase; Al Mihail.

Grefier. (s) G. Constantinescu

REZUMAT DE CONCLUZIUNI

depuse de d-l avocat Dem. I. Nicolaescu din partea reclamantului I. Hristodorescu, în proces cu L. Berecovic în ședința Trib. Prahova s. II în ziua de 24 Februarie și 7 Martie 916

În ziua de 9 Octombrie 1915, reclamantul I. Hristodorescu, fabricant de pielărie a vândut pârâțului 182 bucăți tovale, cu prețul de 12 lei 80 bani kilo, marfa văzută de cumpărător în magazinul vânzătorului și însemnată de d-sa pentru neschimbare, toate la un loc cântărind 987 kgr; iar ridicarea mărfii, cumpărătorul s'o facă în săptămâna următoare acelei zile de 9 Octombrie adică până la 17 Octombrie 1915.

Dovada acestei convențiuni rezultă din registrele comerciale ținute în regulă ale reclamantului, din notificarea făcută cumpărătorului depusă în copie la dosar și din faptul neprezentării la interogator a pârâțului.

Se întâmplă însă că în «Monitorul Oficial» cu data de 17 Octombrie 1915 apare publicațiunea Ministerului de Industrie și Comerț care fixează prețul maximal pentru piei, preț care era sub cel stabilit de părți în convenția lor. De aci s'a născut ideea pentru cumpărător, ca să refuze executarea contractului și să silească pe vânzător la o reducere proporțională din prețul convenit. Reclamantul având informații, că acele prețuri privesc convențiunile, ce se vor încheia pe viitor, și că cele încheiate urmează să se execute, conform învoiei ce a existat între părți, a refuzat o atare reducere și a pornit procesul de față, cerând executarea contractului bazat pe art. 1293 și 1295 c. civ. cu daune și daune cominatorii, conform art. 67 al. ult. c. com.

Dovada acțiunii fiind făcută, pârâțul a obiectat:

1. Că contractul nefiind perfect între părți în ziua de 9 Octombrie 1915 și perfecționarea lui, adică ridicarea mărfii și fixarea prețului urmând a se efectua posterior publicării în «Monitorul Oficial» a prețurilor maximele, deci urmează a se aplica prețul stabilit ulterior prin lege;

2. Că, în tot cazul, legea prețurilor maximele, având efect retroactiv, a anulat și convenția anterioară a părților, și deci reclamantul urmează a se conforma și pentru convențiile încheiate în trecut, tot prețurilor maximele;

Ambele aceste obiecțiuni le socotesc sprijinite de pârît pe argumente unele nejuridice altele neaplicabile la speța noastră;

1. Într'adevăr, nu se poate în mod serios susține că vânzarea nu ar fi fost perfectă în ziua de 9 Octombrie, pentru motivul că ea nu putea deveni perfectă de cât la predare, prețul nefiind determinat;

În prim rând, argumentarea este inexactă în fapt, întru cât marfa a fost aleasă și însemnată în ziua de 9 Octombrie 915 și prețul stabilit precis, deci conform

art. 1295 c. civ. vânzarea era în acel moment perfectă de și lucrul nu se predase și prețul nu se număraseră. (În cazul nostru și parte din preț a fost înmănat).

Iar împrejurarea că cumpărătorul, la ridicarea mărfii, ar fi avut dreptul să verifice greutatea arătată de reclamant, a mărfii însemnate de cumpărător, aceasta de sigur că nu poate schimba întru nimic situația, căci e elementar, că ori ce cumpărător în momentul când își ridică marfa caută să verifice dacă ceea ce ridică e ceea ce el a cumpărat.

Așa fiind, argumentul tras de părît din art. 1300 c. civ. e inaplicabil în speță. Dar el mai este inaplicabil și prin faptul că acel articol se referă la riscuri iar nu la perfectarea convențiilor.

Părîtul însă, unind teoria riscurilor cu transmiterea proprietății în vânzări citează greșit în sprijinul părerei sale monografia d-lui Toneanu din No. 141/915 «Pagini juridice» și opinia lui Planiol vol. II pag. 452 ed. 2-a.

În articolul d-lui Toneanu se explică când se poate aplica art. 1300 c. civ.: «... când marfa dedusă în contract într-o cantitate certă, ce are a se separa dintr'un corp mai mare și care se va determina tocmai prin cântărire, numărarea sau măsurarea...». «... Până ce o atare operație nu este definitiv executată, contractul nu e perfect, pentru că obiectul vânzării este încă nedeterminat și deci mărfurile vândute rămân în riscul-pericolul vânzătorului, fiindcă nu a putut încă să treacă în proprietatea cumpărătorului».

Simpla citire e suficientă a vedea că principiul nu se poate aplica speței noastre, căci în vânzarea noastră obiectul era bine precizat și vânzarea nu se făcea «pe greutate, număr sau măsură». Dar deosebit d'asta, cine oare putea împiedica pe cumpărător, în ipotesa că marfa ar fi trebuit cântărită, să vină și să cântărească?! Și dacă d sa a refuzat să vină și până la 17 Octombrie 1915 și după ce a fost somat prin portărei, și dacă deci, ipotetic, vânzarea nu s'ar fi perfectat din această cauză, adică din culpa sa, poate invoca d-sa propria d-sale faptă, pentru ca să se pună sub privilegiul legii maxime, lege care nu a înțeles să'l privilegieze în acea cumpărare?! Dar în acel articol se adaugă: «Nu tot-d'auna stau în legătură transferarea proprietății cu riscurile. Cestiunea riscurilor este independentă de a transferării proprietății».

Maxima «res perit domino» este o maximă latină, nu română. Astfel Laurent e categoric:

Vânzarea nu e perfectă numai în ce privește riscurile, ea e însă perfectă în ceea ce privește transferarea proprietății, căci art. 1300 c. civ. zice că cumpărătorul poate cere predarea lucrurilor sau daune, ceea ce dovedește că vânzarea există, altfel nu ar putea cere predarea. Vânzarea este perfectă, nu e nimic suspendat, prin urmare vânzarea nu e condițională. Laurent, T. 24, No. 136; Duranton, T. 16, pag. 29 și o mulțime de alte citate.

Dar mai departe în articolul d-lui Toneanu se tratează cestiunea daunelor, conform art. 1370 c. civil, cestiunea absolut favorabilă nouă în cererea de daune ce am formulat.

S'a mai făcut de părât un citat din Planiol. Cu toate că nici acela nu ne e defavorabil și nici aplicabil totuși mă voi abține de-a'l discuta, de oare ce art. 158 cod francez după modul cum e redactat, s'ar părea că conține o dispoziție diferită de art. 1300 c. civ. Român, corespunzător, căci zice: «Vânzarea nu e perfectă în acest sens că rizic — pericolul rămâne asupra vânzătorului.

În tratatul d-lui Antonescu, vol. I, pag. 447, și urmă-

toarele, se analizează clar discuțiunea ce există asupra acestui articol 1300 c. civ. care s'ar părea că conține o dispoziție deosebită de cea cuprinsă în art. 1295 c. civ. referitoare la cazul când obiectul vânzării a fost determinat și de cea din art. 1299 c. civ. referitoare la cazul că vânzarea s'a făcut cu grămada. Din adnotațiile făcute se degajează principiul că chiar în cazul art. 1300 c. civ. vânzarea e perfectă între părți dar numai în ceea ce privește riscul (ceea ce nu e cazul nostru), acela rămâne în sarcina vânzătorului, întrucât proprietatea nu e transferată decât la individualizarea mărfii.

La pag. 455 adn. 13 se arată însă și o numeroasă doctrină și jurisprudența în sensul că chiar în cazul art. 1300 c. civ. «cumpărătorul dobândește proprietatea lucrului mai înainte chiar ca acesta să fi fost cântărit, numărât sau măsurat».

Toată discuția de mai sus însă am făcut-o pentru a complăce părîtului. Această discuție poate avea o frumoasă importanță de principiu, — ea însă este inutilă în speța noastră. Am spus-o și o repet, la noi nu e aplicabil art. 1300 c. civ., iar rostul acestui art. 1300 este numai atunci când se discută riscurile, pentru că numai atunci cestiunea prezintă interes de a se ști pentru cine anume a perit lucru vândut, adică cine era proprietarul celui lucru în momentul disparițiunii lui.

Și dacă legiuitorul nostru, urmând pe cel francez, a introdus în art. 1300, o dispoziție pe care nu o avea trecut în art. 1295 și 1299, adică că în cazul art. 1300 lucrul perit să fie considerat ca perit pentru vânzător și d'aci părerea unor autori că tot vânzătorul a rămas proprietarul lucrului de și vânzarea există, aceasta a făcut-o pentru motivul foarte simplu că obiectul vânzării în cazul art. 1300 nu e determinat.

«Lucrul vândut ne fiind determinat și individualizat, nu se putea ști dacă a ars grâul vândut sau alt grâu, și deci rizicul nu'l privea pe cumpărător» Antonescu, T. I pag. 449, adn. 6.

«... pe când în ipotesa prevăzută de art. 1300 c. civ. adică când mărfurile nu au fost vândute cu grămada, ci după greutate, după număr sau măsură, vânzarea nu e perfectă și proprietatea nu trece la cumpărător până la cântărire, numărare sau măsurare, pentru rațiunea că până în momentul cântăririi, numărării sau măsurării, obiectul vândut nu e determinat, astfel că nu se poate ști asupra cărui lucru cumpărat a devenit proprietar». Tot Antonescu pag. 447, ad. 3 și 11.

De unde rezultă că ori de câte ori lucrul e determinat, cum e în cazul nostru, pieile fiind alise și însemnate de cumpărător, de atâtea ori ne mai fiind aceeași rațiune din art. 1300, nu se poate aplica aceeași regulă, și să se noteze bine că pentru a se individualiza un obiect vândut, nu e nevoie, și nici legea nici jurisprudența citată nu cere, ca acel obiect să fie și cântărit și măsurat și numărât; e destul să fie identificat prin unul din acele 3 mijloace, adică: sau numărât sau cântărit, sau măsurat, căci precizarea obiectului e perfectă, și mai ales când se mai și însemnează de cumpărător.

De altfel rațiunea de azi a art. 1370 c. civ. pledează în sensul interpretării de mai sus, căci prin acel articol, derogându-se pentru vânzările cu termen de denariafe și lucruri mobile de la regula comună, a stabilit că atari vânzări «se vor rezolva de drept și fără somație, în folosul vânzătorului, după expirarea termenului stipulat de părți. Aceasta în vedere de a se ocroti pe vânzător față cu variațiunile subite și a repedei schimbări a valorii și prețului lucrului mobil». Antonescu, op. citat, ad. 8.

În speța noastră e aplicabil, în cazul riscului, art. 971 c. civ. combinat cu art. 1022 c. civ. convenția fiind perfectă între părți și numai pentru ridicarea mărfii existând un termen convenit.

Apoi art. 1305 c. civ. arată că spezele vânzării și predării, sunt în sarcina cumpărătorului.

Dar discuțiunea acestei cestiuni mai devine inutilă și din cauză că legea măsurilor excepționale în partea finală a art. 27, care legiferează prețurile maximale, spune că «Prețurile fixate vor fi aduse la cunoștința publicului prin publicațiuni făcute, în localurile fixate de Ministerul Industriei și prin Monitorul Oficial. Iar în art. 6 din regulamentul legii, Ministerul fixează unde să se facă acele publicațiuni: «în Monitorul Oficial și în foaia de informațiuni comerciale a Ministerului de Industrie». «Aceste deciziuni, însoțite de invitațiunea colectivă făcută de autoritățile comunale sau polițienești din localitatea comercianților, de a nu vinde peste prețurile maximale fixate, se vor afișa la Primării, poliții, piețe publice, oboare comunale și ori unde Ministerul va crede de cuviință. Or, pârâțul care se pune la adăpostul acestei legi, nu bine voește să dovedească când anume s-au făcut acele publicațiuni și afișeri, ci se limitează numai la Monitorul Oficial. Din lege însă rezultă că acele prețuri ca să fie opozabile trebuie să fie afișate și publicate și în alte părți. Și aceste cerințe sunt de altfel și în spiritul legal al ordonanțelor în general. Reclamantul, a adus însă ordonanța primăriei Ploești, în care se spune că «dela afișarea ei, nici unul din articolele cuprinse în ea nu se vor mai putea vinde pe alte prețuri, etc.» și printre acele articole se coprinde și talpa, tovalul etc. Această ordonanță poartă data de 17 Noiembrie 1915. Deci cu mult posterior și termenului în care cumpărătorul avea dreptul să și ridice marfa.

Pârâțul însă a obiectat și aci, că nefiind somat să și ridice marfa, putea să o ridice or. când și că deci obiecțiunea ce a făcut, dedusă din art. 1300 c. civ., ar rămâne în picioare. Comite și de data aceasta o nouă greșală, căci după cum am arătat mai sus, la expirarea termenului, eu vânzător nu aveam nevoie d'a pune în întârziere pe cumpărător, de cât pentru a putea să îi cer daune, lucru ce am și făcut prin somația din 20 Noiembrie 1915. D-sa însă era obligat și fără acea somație să și execute obligația sa, și fapta sa de a nu ridica marfa și plăti prețul până la 17 Octombrie 1915, constituind-o culpă, această culpă nu îi poate în nici un caz crea un avantaj, acela d'a se bucura de efectele unei legi, care nu există în momentul contractării, și nici măcar în momentul în care urma să și execute contractul.

2) În a doua ordine de idei, pârâțul a susținut că legea aceasta, prin excepție dela dispozițiile categorice ale art. 1 din c. civil, are efect retroactiv și că deci D-sa, față de un atare efect al legii nu mai e ținut să execute această convențiune, chiar dacă ea ar fi fost perfectă anterior legii.

În prim rând nu se poate zice că legea aceasta a măsurilor excepționale e din categoria acelor care legiferează pentru trecut, căci ea nu statuează de cât pentru starea aceasta excepțională prin care trece societatea din cauza războiului mondial. În toate dispozițiunile ei vorbește la timpul viitor, iar nu trecut, și conține un complex de dispozițiuni diferite în mod absolut una de alta: moratorii, import și export, mobilizare, funcționarea justiției în caz de mobilizare, etc., etc., care nu au nimic de comun de cât faptul că toate aceste dispoziții sunt isvorâte din cauza stărei excepționale prin care trecem.

Iar principiul după care o lege dispune sau nu pentru trecut, variază de la o lege la alta.

În general, neretroactivitatea fiind regulă, iar retroactivitatea fiind excepție, pentru ca o lege să dispună pentru trecut, trebuie să o spună categoric în textul ei.

Totul depinde de caracterul legii și de intențiunea legiuitorului, intențiune însă care trebuie să reiasă clar din dispozițiunile legii. Doctrina și jurisprudența citează nenumărate cazuri de aplicare a acestei cestiuni.

Mă limitez să citez din Neagu vol. I pag. 4 ad. 16: «Cu drept cuvânt după noi, aceste opinii sunt respinse de unii autori, căci pe de o parte judecătorii trebuie a avea în vedere cea-ce legea a admis, iar nu cea-ce ar trebui să dispună, iar pe de alta, că o derogare la principiu din art. 1 pentru legile de ordine publică nu este formal prevăzută, și cu atât mai mult cuvânt cu cât sunt legi de ordine publică ce nu sunt retroactive. Admitem dar opiniiunea acestor autori, cari decid că nu în natura și în utilitatea legii trebuie căutată intențiunea, de-a fi retroactivă, ci în textul, în economia generală a legii și în lucrările preparatorii, studiul caracterelor și scopului legii, putându-ne doar ajuta la descoperirea acestei voințe, fără ca să poată rezulta necesar din faptul că se bazează pe considerațiuni de ordine publică», cu mai multe trimiteri, între cari și Degrea.

Nu insist însă mai mult asupra acestui punct, e mai mult pentru a răspunde adversarului că cestiunea retroactivității acestei legi nu poate fi atât de categorică, precum o înfățișează.

D-sa în expunerea făcută s-a limitat aci zicând «legea prețurilor maximale, are efect retroactiv». Dar cestiunea numai așa pusă, nu resolvă procesul nostru, căci totul ar depinde de la ceea-ce s'ar putea înțelege prin retroactivitate.

O lege cum e aceasta cu un caracter mixt conține în însuși existența ei ceva care atinge anume interese câștigate. Însă or care ar fi puterea de retroactivitate a unei legi, nu poate să treacă peste o anumită limită mai mult și nu poate să atingă și drepturile câștigate.

Din acest punct de vedere privită cestiunea legea aceasta în discuțiune, atinge interesele tuturor negustorilor, care și-au început comerțul lor sub regimul libertății absolute, întru cât legea aceasta nu dispune numai pentru negustorii viitori ci și pentru acei care aveau comerțul început în momentul legii.

Legea nouă le lovește interesele, câștigurile ce puteau obține sub regimul legii vechi, dar atât; retroactivitatea legii noi se va opri aci, ea în nici un caz nu se va putea întinde și nu va putea anula drepturile câștigate sub vechea lege, contracte sau convențiuni definitiv încheiate de negustori cu diverși particulari.

Această lege prin aplicarea ei imediată a mai atins interesele negustorilor și prin faptul că ea privește și mărfurile care erau deja fabricate în momentul aplicării iar nu numai acelea ce se vor fabrica pe viitor de și fabricațiunea se făcuse cu materii prime procurate anterior și cu prețurile ce existau anterior legii pentru acele materii prime. Dar efectul ei, încă odată, se va opri aci și nu se întinde la anularea convențiilor încheiate.

Nu mi se va putea cita o singură lege care să anuleze convențiuni încheiate sau drepturi câștigate prin contracte ¹⁾, un singur autor, o singură jurisprudență nu există.

¹⁾ Când s'au scris aceste concluziuni nu exista actuala lege a chirișilor.

Hotărârea invocată și cele 2 cazuri citate, precum vă arăt mai departe nu se potrivește cu cazul nostru. Așa pusă chestiunea, devine inutilă discuțiunea dacă legea măsurilor excepționale este sau nu de ordine publică, sau dacă are sau nu efect retroactiv.

În speța noastră, convenția în mod necontestat, a fost încheiată anterior între părți, prețul definitiv stabilit înainte de legea excepțională, iar această lege, chiar de ordine publică socotită, nu putea anula drepturi câștigate.

Citez în acest sens din Fuzier Herman T. I, pag. 36 ad 143 sub titlul «Contrats et obligations»: «*Drepturile rezultând dintr'o convenție constituie pentru viitor un drept câștigat, la adăpostul atingerii unei legi posterioare. Astfel, interesele valabil stipulate sub vechiul drept într'un contract de împrumut nu ar putea să fie reduse de o lege nouă fixând un procent legal inferior celui vechiu*».

Casație, Duranton, Marcadé, Aubry et Rau, etc. Vezi asemenea adnot. 145, 146, 149, 159. etc., privitoare la forma, condițiunile de validitate, efectele, revocațiunile și anulările convențiilor toate acestea urmând a se face după legea veche întrucât legile noi nu pot avea nici un efect asupra lor. Iar în adn. 144 se precizează, că: «*Les droits contractuels sont considérés comme acquis, non seulement lorsqu'ils sont déjà ouverts, mais encore lorsqu'ils sont conditionnels*». Aubry et Rau, T. I, pag. 72, § 37; Laurent T. I, No. 198. În Planiol, Tome I, ed. 6-a, pag. 97, după ce pune principiul general al neretroactivității unei legi, apoi stabilește excepțiunile, pe care le reduce la 3 cazuri: 1. Când legiuitorul a declarat expres retroactivitatea, 2. Când legea este interpretativă și 3. Când e lege penală care micșorează sau suprimă o pedeapsă, (căci când înființează sau majorează pedeapsa, legea nu are efect retroactiv)

Trece apoi la legile care privesc interesul general, pe care le declară imediat aplicabile: legile cu caracter politic, legile de competență, de procedură, etc., după care citează mai multe exemple foarte importante, după care se poate vedea felul cum trebuie interpretată retroactivitatea unei legi, și în ce anume cazuri.

În fine la punctul 261, efectele convențiilor spune precis: «*Când o convențiune este încheiată, părțile se referă adesea la lege pentru a regulă efectele și condițiunile. Contractul deci trebuie să fie interpretat, ca și cum părțile ar fi trecut înțelesul legii în convențiunea lor, determinând ele însuși detaliile în conformitate cu textele. Așa fiind, legea nouă ar violă credința datorită contractelor, dacă ea ar avea ca efect să modifice rezultatele eficacității convențiilor anterioare*». «*Execuțiunea acestor convențiuni va trebui să se facă conform cu legea abrogată, ca și cum acea lege ar fi cuprinsă în contract. Aceasta înșeamnă, s'ar putea zice, mai de grabă, respectul convențiunei decât al legii*».

* * *

Găsim de asemenea în supl. I Fuzier Herman, pagina 38, ad. 90.

«*Legea nouă, într'adevăr, trebuie să fie fără influență asupra aranjării raporturilor contractate, deja născute înaintea promulgării sale. E vorba numai de a aplica sau interpreta voința părților, care de sigur, când au contractat nu au putut implicit să se refere la o lege inexistentă încă*».

* * *

Părătul a citat 2 cazuri de retroactivitate, cerând prin analogie aplicarea lor și la speța noastră. Primul

a fost relativ la interzicerea d'a se mai afișa anumite gravuri, prin legea franceză din 9 Septembrie 1835. Acest cas'l găsim trecut în Fuzier Herman, Vol. I. pagina 28 adn. 4, sub titlul «*Lois de police*». Or, se știe că legile de poliție prin natura lor chiar au efect retroactiv, sau mai exact zis, au efect imediat, adică «*s'appliquaient même aux gravures ou lithographies qui auraient été déposées et publiées avant cette loi*».

E foarte clar, legea aceasta interzice pe viitor expunerea și vinderea gravurilor, nu numai a acelor ce s'ar mai fabrica dar și a acelor deja fabricate.

Dar acest caracter, din acest punct de vedere, aș putea zice că'l are și legea noastră a măsurilor excepționale, căci și ea fixează prețul maximal nu numai a pieilor ce se vor fabrica pe viitor, dar și al acelor cari în momentul legii se găseau deja fabricate. Chestiunea această însă nu rezolvă procesul, căci nu răspunde la chestiunea care se pune în procesul nostru, a-nume, dacă contractul nostru anterior încheiat este sau nu reziliat. Și citatele anterioare făcute de mine din diferiți autori au răspunsul că un atare contract nu putea fi reziliat prin o lege posterioară. Un al doilea cas citat, e acela al procentelor stipulate într'un contract de împrumut, procente reduse printr'o lege posterioară.

Si cazul acesta îl găsesc tot în Fuzier Herman același tom pag. 36 adn. 143 sub titlul «*Contrats et obligations*», dar îl găsesc rezolvat în sens contrar precum am arătat mai sus;

Părătul însă e tează cazul acesta din nota No. 193, pag. 39 tot din vol. I, Fuzier Herman unde fiind vorba de uzură, legea putând-opri pe viitor perceperea unei dobânzi uzurare, așa precum rezultă din o singură deciziune a Casației Franceze.

Părătul însă uită să explice că acolo era vorba de o singură deciziune într'o lege penală, aplicabilă într'un delict succesiv că deci prin ea se împiedică pe viitor săvârșirea unui delict.

Așa fiind, chiar dacă am dat tot crezământul acelei deciziuni, aceasta încă nu ar însemna nimic, pentru că acea rezolvare s'ar referi desigur la procentele ce avem de încasat pe viitor, fiind considerate ca obligațiuni succesive, și nu cred să găsească unde-va o deciziune prin care să se fi cerut înapoi procentele percepute pe trecut.

* * *

S'a mai citat din d-l Alexandresco Vol. I, Ed. II. pag. 86 că legile de ordine publică au efect retroactiv, Dar această putere retroactivă a unor asemenea legi trebuie de sigur interpretată în sensul că atari legi sunt aplicabile imediat și fără respectarea intereselor pe care ea le-ar atinge. Si în sensul acesta, legea măsurilor excepționale, precum am arătat și mai sus, atinge interese și drepturi câștigate ale tuturor negustorilor, care și-au început comerțul lor sub regimul libertății comerțului; dar atât, adică retroactivitatea legii se oprește la această considerațiune de ordin general, iar nu retroagisează din raporturile de la individ la individ.

Că, așa este interpretarea care trebuie dată, ne spune tot d-l Alexandresco în acelaș volum, la pag. 77: «*Nu tot astfel este în privința drepturilor definitiv intrate în patrimoniul cetățeanului*».

«*Legea nu trebuie să le violeze, pentru că societatea are tocmai misiunea d'a le opera*». Iar jos pe filă adaogă: «*Legiuitorul poate să modifice legile, chiar lovind în interesele particulare*».

Puterea sa se oprește numai înaintea drepturilor câștigate ale cetățenilor, și el nu le poate răpi drepturile intrate în patrimoniul lor, nici chiar sub cuvânt de salvare publică. Art. 5 din ante proiectul Laurent.

Iar la pag. 75 și 76 arată că: «drepturile câștigate sunt acelea definitiv intrate în patrimoniul nostru cum... drepturile care rezultă dintr'un contract, etc.».

Mai departe în pag. 78, 79, 80, 82 și 95 adaugă:

«Intr'o societate bine organizată, drepturile câștigate trebuie să fie respectate, de legiuitor,.....» cu o trimitere la Laurent. Principes, I, 161: «Drepturile câștigate sub imperiul unei legi anterioare, au a se judeca și regula după dispozițiunile acelei legi». Cas. rom. «Dreptul» din 1883 No. 66. «Legiuitorul va putea, când interesul obștesc o cere, să violeze principiul neretroactivității unei legi, dar va fi dator să respecte drepturile consfințite prin Constituție. s. e. nu se va putea viola drepturile de proprietate care sunt drepturi câștigate; iar retroactivitatea va trebui să rezulte în mod clar din termenii legii, fiind o excepție și ca orice excepțiune fiind de strictă interpretare».

Chiar citatul făcut de părât din d-l Alexandresco, pag. 86, se referă la ante proiectul de revizuire al lui Laurent, adică la aceeași ante proiect arătat mai sus care în art. 5 spunea că nici chiar sub cuvânt de salvare publică nu se pot atinge drepturi câștigate. În acest sens deci trebuie interpretate și cuvintele d-lui Alexandresco, care de sigur s'a referit la drepturi în sens de interese câștigate.

Părâtul ne-a înfățișat o copie de pe o deciziunea Curții de apel, care însă, ca și celelalte cazuri citate, nu se potrivește la speța noastră. Într'adevăr, acolo e vorba de o forță majoră care împedică pe cumpărător să-și execute obligațiunea. La noi nu e nici o forță majoră

Cumpărătorul de țiteiu din acea deciziune, nu avea unde și depozita țiteiului, care era cumpărat numai pentru export, la noi, cumpărătorul are unde și depozita acele câte-va tovaluri cumpărate, și va avea și cui le vinde după prețurile maxime, căci nu le lua pentru export.

Că va avea o pagubă! Dar o atare pagubă va avea și de la celelalte piei ce le mai avea cumpărate în depozitul său în momentul legii.

Apoi în acea deciziune nici nu s'a pus chestiunea, care face obiectul procesului nostru, adică cesțiunea resilierei sau executării contractului. ci numai a suspendării executării acelui contract de țiteiu care nu din culpa cumpărătorului, nu se putea executa.

E un cas greșit invocat.

* * *

În Laurent distincția dintre drepturi și interese e și mai evident făcută, declarându-se categoric ori căruia efect retroactiv al unei legi care ar atinge drepturi câștigate. Astfel în T I pag. 226 par. 153:

«E o distincție de făcut, și ea e capitală. Când legislatorul se găsește în fața unui simplu interes invocată de particulari, el poate să forțeze acest interes individual «a plier devant l'intérêt général».

Dar când legislatorul e în fața unui drept aparținând unui particular, atunci el trebuie să-l respecte; și cu atât mai mult judecătorul, nu poate «au nom de l'intérêt général, să distrugă nici să modifice drepturile cetățenilor».

Apoi la pag. 231 și următorii adaugă:

«Dacă legile politice au efect pentru trecut aceasta pentru că interesul general o cere și interesul social primează asupra intereselor individual. Insemnează aceasta că legea trebuie tot'dauna să retroagiseze, de câte ori e un interes general în cauză? ! Cetățenii nu pot ei nici odată să în-

voace dreptul lor „contre la plus grande félicité de l'état?“. Se zice, aplicând'o la relațiunile de drept privat faimoasa maximă „que le salut de l'état est la loi suprême“. «Salus rei publicae...».

«Această maximă e falsă, chiar în ordinea politică. Statul are menirea de a salvagarda, de a garanta drepturile cetățenilor. Cum deci le-ar putea sacrifica pentru un pretins salut public?»

Adevăratul salut public, nu cere el oare ca drepturile cetățenilor să nu poată fi niciodată violate? Dacă statul poate, în numele salutului public să ridice cetățenilor bunurile lor, libertatea sau viața lor, ce ar deveni societatea?».

«Curios salut public care distruge drepturile cetățenilor. Maxima «salus reipublicae...» e foarte adevărată atât timp însă cât nu e în discuție decât interese, căci în acest conflict e natural ca interesul general trebuie să domine asupra interesului particular. Dar maxima devine falsă când în numele interesului general, statul vrea să paralizeze drepturile indivizilor.

Departa de a le putea atinge, el are din contră datoria de a le face respectate, car: il n'a pas d'autre raison d'être».

* * *

Foarte interesant e apoi, în paragr. 161 și următorul până la 166 inclusiv, unde adaugă:

«Nu e destul deci ca legea să fie de un interes social, trebuie însă ca acest interes social să ceară retroactivitatea pentru ca judecătorul să poată aplica retroactivitatea».

În speța noastră, nu e niciun interes social ca părâtul Bercovici să arunce paguba sa asupra reclamantului, și nici de umanitate nu poate fi vorba.

Țiu chiar să declar, că un singur moment nu a-și fi stat la îndoială, ca să nu iau apărarea într'un proces, în care într'adevăr a-și fi contribuit cu ceva la scumpetea, de care ne plângem cu toții.

În procesul nostru însă nu e reclamantul de o parte și interesul general de altă parte, ci de o parte e reclamantul și de cealaltă parte este tot un particular și tot un negustor care cumpără pentru revânzare o marfă.

Interesul general în niciun caz nu poate și nu putea fi atins.

Părâtul cumpărător, indiferent de prețul cu care cumpărase marfa, era obligat în urma legii să o revândă după prețul maximal, după cum de altfel, tot după prețul maximal, a trebuit să vândă și cealaltă marfă pe care a mai avut-o în acel moment în magazinul său.

A trebuit deci să sufere o pagubă, neapărat, diferența dintre prețul de cumpărare și cel de vânzare.

Dar pagubă a avut nu numai d-sa, ci toți negustorii cari aveau mărfuri, și pagubă a trebuit să sufere și reclamantul și toți fabricanții pentru toate pieile fabricate anterior și nevândute încă în momentul legii, întrucât fusese fabricate cu materii prime: coaje, extract, pieile crude, etc., procurate cu prețurile anterioare legii, deci cu prețurile mari, care erau în acel timp. Se știe că tot prin aceeași lege s'a fixat prețuri maxime și pentru acele materii prime, pentru ca fabricanții la rândul lor să poată vinde după prețurile fixate lor.

* * *

A mai rămas chestiunea daunelor.

După art. 67 al. ultim c. com., și după toate principiile de drept, partea care nu-și execută obligațiunile e răspunzătoare de daune. Aceste daune le am fixat și prin acțiune în afară de dobânda legală de oarece în comerț, se știe că afacerile sunt mult mai rentabile când

se fac cu bani gata. Marfa cumpărată pe credit e în totdeauna mai greu de procurat și în condițiuni mai oneroase, în timpul acesta mai cu seamă când creditul e pretutindeni refuzat, comerțul nu e posibil fără numerar. Ori, reclamantul ne având la dispoziția sa numerariul la care îi dădea dreptul marfa vândută a fost împedat de a da estinderea necesară comerțului său.

Fiind nevoit pe de altă parte ca să țină la D-sa depozitată marfa, a necesitat pază, asigurare contra incendiului, în plus că pentru o parte din marfa sa a trebuit să închirieze dela un vecin al său o magazie, pentru care a plătit suma de 300 lei chirie, magazia sa fiind ocupată cu marfa vândută (conform chitanței alăturate) și să aibă și om de pază, asigurarea contra incendiului, etc.

Cestiunea dacă în atari cazuri se cuvine sau nu

daune, e tratată atât în articolul citat al D-lui Toneanu, cât și în jurisprudența citată de d-l Antonescu, ad. 8. etc. Iar cerința art. 1370 de a îi fi făcut somație pentru a putea cere daune, este îndeplinită.

* * *

Rugăm a se acorda și cheltueli de judecată, plată de avocat și timbre fixate la suma de 1000 lei, cum și procentele legale până la achitare.

Am mai cerut și daune cominatorii, care conform legiurei noastre sunt admisibile, pentru cazul că după darea hotărârei definitive, pârâțul nu și-ar îndeplini obligația d'a își ridica marfa, câte 20 lei pentru fiecare zi de întârziere.

Plocești, 10 Martie 1916.

DEM. I. NICOLAESCU

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASATIE S. I

Recurent Ministerul domeniilor prin d-l avocat Flămânda.
Intimată Maria Filipin prin d-l avocat I. Micescu.

Perimare. — Indicarea calității părții în mod greșit. — Indreptarea prin o cerere ulterioară, înainte însă ca partea să fi întrerupt perimarea. — Dacă poate fi ținută în seamă? — Art. 257 din procedura civilă.

Dacă în cererea de perimare partea a arătat greșit calitatea unei părți ca tutoare legală, iar nu personal, cum trebuia, și mai în urmă printr'o nouă cerere, făcută înainte ca partea adversă să fi întrerupt perimarea prin stăruința sa în judecarea fondului, în acest caz instanța de fond trebuie să țină seamă de această a doua cerere, care acoperă nulitatea celei de întâi, căci altfel violează art. 257 din procedura civilă. (Cas. s. I, decizia No. 63 din 27 Ianuarie 1916, prin care s'a casat decizia Curții de apel Craiova s. I, No. 112/915).

CASATIE S. II

Recurent Gheorghe V. Chihaiu, lipsă.
Ministerul Public prin d-l Procuror Fr. Papp.

Jurați. — Contumăcie. — Pedepsă. — Circumstanțe ușurătoare. — Dacă trebuie formulată înscris chestiunea. — Art. 481 și 365 din pr. penală.

a) Nu există nici o analogie între căile de atac date prin legea părților și prezentarea de bună voie sau arestarea contumacelui, fiind-că în acest caz hotărârea dată în contumăcie fiind nimicită de plin drept conform art. 481 pr. penală, ea este inexistentă, și prin urmare acuzatul poate fi condamnat la o pedeapsă mai mare de cât aceea din hotărârea dată în contumăcie.

b) Legea de procedură penală prin art. 365 nu cere ca președintele Curții cu jurați să formuleze înscris juraților chestiunea circumstanțelor atenuante, ci numai să-i înștinteze verbal că sunt datori să le declare în forma cerută de lege, dacă ar crede, cu majoritate de

voturi, că sunt asemenea circumstanțe în favoarea acuzaților. (Cas. s. II, decizia penală No. 3073 din 2 Decembrie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziunii Curții cu jurați din județul Tecuci No. 27/915).

CASATIE S. III

Recurentă Banca Comerțului Agenția Târgu-Jiu prin d-l avocat I. Badulescu.

Intimați Ministerul de Finanțe și Administrația Financiară Gorj prin d-l avocat C. Marinescu.

Timbru și înregistrare. — Adjudecatur definitiv al unui imobil. — Transmiterea imobilului de adjudecatur către altul, înainte de plata prețului. — Dacă e vânzare sau cesiune. — Urmărirea taxelor conform legii de urmărire. — Art. 47 aliniatul 2 și 83 din legea timbrului.

a) Dreptul dobândit de adjudecaturul unui imobil prin procesul-verbal de adjudecare definitivă până în momentul plății prețului, este un adevărat drept real, iar nu personal, este însuși dreptul de proprietate asupra imobilului, grevat numai de condițiunea suspensivă a plății prețului.

Prin urmare, pendente conditione adjudecaturul poate dispune de acest drept și îl poate transmite altuia, iar transmitiunea acestui drept în schimbul unui preț determinat constituie nu o cesiune de drepturi corporale, ci o adevărată vânzare de drepturi reale, așa că actul care constată o atare vânzare are a fi supus taxei de înregistrare de 3% conform art. 47 al II din legea timbrului, iar nu la taxa de 0.20% pentru cesiuni.

b) Titlul în baza căruia Statul urmărește taxele de timbru și înregistrare este însăși legea timbrului potrivit art. 83 din această lege, care supune aplicațiunii legii de urmărire pe toți acei cari datorese fiscului asemenea taxe.

c) Calificarea dată unui act printr'o hotărâre judecătorească nu poate fi opozabilă fiscului care n'a participat la acea hotărâre, neputând fi autorizate de lucru judecat față de fisc. (Cas. s. III decizia No. 224 din 22 Aprilie 1916, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței No. 370/915 a Tribunalului Gorj secția I-a).